

De prijs dezer Courant met het Bijblad is
in het jaar, die van de Courant alleen f. 20.
in die van het Bijblad alleen f. 15.

De prijs der advertenties is f. 25 per week
en bij iedere plaatsing, tevens de bijgeldden
en briefposten.

VRIJDAG 29 MEI.

Bij deze Courant behoort een Bijdeget.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 28sten Mei 1863.

N. 246.

Aan den Koning.

4de afdeling.

's GRAVENHAGE, den 18den Mei 1863.

MILITAIR SCHUTTERLIJEN.

Het behaagde Uwer Majesteit aan den ondergeteekende om consideratie en advies te doen toekomen het door den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, uitgebragt advies, op het hooger beroep, ingesteld door Evert Kriebel te Hoorn, tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noordholland van 3 April 1862, n. 9, waarbij de jongste zoon, Dirk Kriebel, voor de dienst der nationale milisie is aangewezen.

De Raad van State stelt Uwer Majesteit voor, deze aanwijzing voor de dienst te handhaven en biedt daartoe het volgende ontwerp van besluit aan:

WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het verzoek van Evert Kriebel, bij Ons in beroep komende van de uitspraak van Gedeputeerde Staten van Noordholland, van 3 April 1862, n. 91, waarbij is afgewezen de reclame van zijn zoon Dirk Kriebel, loteling van de liding 1861, voor de gemeente Hoorn, tegen zijne aanwijzing voor de dienst bij de nationale milisie door den militieraad aldaar;

dat de loteling Dirk Kriebel is de jongste van een zoon, waarvan de oudste een nummer heeft getrokken dat buiten oproeping is gebleven; de tweede als loteling van 1847 in dat jaar is ingelijfd voor het buitengewoon contingent, en dien ten gevolge reeds na drie jaren dienst is ontslagen; de derde, op grond van broederdienst is vrijgesteld; de vierde zijnen diensttijd heeft volbragt, en de vijfde na driejarige dienst wegens lichaamsgebreken, gedurende de dienst ontstaan, zijn ontslag heeft verkregen;

dat Dirk Kriebel in het jaar 1861, als te klein, voor één jaar is vrijgesteld;

dat hij in 1862, de vereischte maat bereikt hebbende, vrijstelling heeft verzocht op grond van broederdienst, welke aanspraak echter zoo door den militieraad te Hoorn, als door Gedeputeerde Staten van Noordholland ongegrond is verklaard, omdat de dienst van den tweeden broeder gedurende slechts drie jaren, volgens de bepalingen van art. 50 der wet van 19 Augustus 1861 (Staatsblad n. 72) niet in aanmerking kan komen, om aan den zesden broeder vrijstelling te doen verleenen;

dat de broederdienst, waarop de loteling zich nu beroept, vroeger niet als reden van vrijstelling is aangevoerd, en dus ten gevolge daarvan, ofschoon die vrijstelling, zoo hij die had ingeroepen, hem destijds toegestaan had moeten zijn, hij niet geacht kan worden een verkregen recht op vrijstelling, tijdens de invoering der nieuwe wet, te hebben gehad;

dat de tweede broeder niet verkeert in een der gevallen, in welke uitsluitend, volgens de bepalingen van bovengemeld art. 50, broederdienst reden van vrijstelling voor een volgende broeder geven kan;

dat alzoo de dienst, door dien tweeden broeder volbragt, buiten aanmerking behoort te blijven en de loteling Dirk Kriebel als zesde zoon, overeenkomstig art. 49 der aangehaalde wet, te recht voor de dienst is aangewezen;

Gezien artt. 50 en 190 der wet van 19 Augustus 1861 (Staatsblad n. 72),

Hebben goedgevonden en verstaan:

aan den adressant te kennen te geven, dat de bezwaren, door zijn zoon Dirk Kriebel ingebragt, tegen zijne aanwijzing voor de dienst door den militieraad te Hoorn, te recht door Gedeputeerde Staten van Noordholland zijn afgewezen;

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State (afdeeling geschillen van bestuur)."

De vraag over het recht op vrijstelling wegens broederdienst van den loteling Dirk Kriebel lost zich ook hier geheel op in die, of de driejarige dienst van eenen broeder, welke, onder de vorige wetten voor het buitengewoon contingent ingelijfd, geens langere dienst te velbrengen

had, volgens de bepalingen van art. 50 der tegenwoordige militiewet voor broederdienst gelde.

In zake van den loteling W. Geesink is die vraag reeds bij Uwer Majesteits besluit van 14den den Augustus 1862 (Staatsblad n. 167) toestemmend beslist.

Gelijk de ondergeteekende de eer had in zijn rapport van den 17den dezer maand, n. 5, betreffende het beroep van den loteling G. H. Ubink onder de aandacht Uwer Majesteit te brengen, geven zijns inziens de bedenkingen van den Raad van State geen grond, om op die beslissing terug te komen en een tegenovergesteld stelsel aan te nemen, afwijkende van het beginsel der wet, waarop Uwer Majesteits beslissing was gegrond, dat eene driejarige dienst van eenen loteling, die tot geen langere dienst was verplicht, voldoende is tot vrijstelling van zijnen broeder.

De Raad van State doet voorts opmerken, hetgeen in de stukken, van Gedeputeerde Staten afkomstig, telkens ter sprake wordt gebragt, dat des adressants tweede zoon slechts twee jaren en negen maanden diende.

De ondergeteekende is van 's Raads gevoelen, dat deze dienst als eene volle driejarige dienst is aan te merken. Behalve de redenen, door den Raad opgegeven, mag nog gelden, dat des adressants tweede zoon, die voor drie jaren werd ingelijfd, blijkens het hem uitgereikt paspoort, wegens het volbrengen van dezen diensttijd ontslagen is.

Aldus aannemende, dat de driejarige dienst, waartoe des adressants tweede zoon verplicht was, volbragt is, zoo heeft zijn broeder Dirk, volgens Uwer Majesteits beslissing, vervat in Hoogstdezelfs besluit van 14den den Augustus 1862 (Staatsblad n. 167), hetzelfde recht op vrijstelling wegens broederdienst, daarbij aan den loteling Geesink toegekend.

Het zou Uwer Majesteit kunnen behagen het besluit te nemen, waarvan de ondergeteekende het ontwerp eerbiedig overlegt.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

J. J. VAN DER WOUDE.

(Staatsblad n. 65.) WIJ WILLEM III, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Beschikkende op het verzoek van Evert Kriebel, bij Ons in beroep komende van de uitspraak van Gedeputeerde Staten der provincie Noordholland, van den 3den April 1862, n. 9, waarbij is afgewezen de reclame van zijn zoon Dirk Kriebel, loteling van de liding van 1861, voor de gemeente Hoorn, tegen zijne aanwijzing voor de dienst bij de nationale milisie door den militieraad gedaan;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van den 24sten December 1862, n. 84);

Op de voordragt van Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken, van den 18den Mei 1863, n. 246, 4de afdeling,

Overwegende:

dat de loteling Dirk Kriebel de jongste is van een zoon, waarvan de oudste een nummer heeft getrokken, dat buiten oproeping bleef; de tweede als loteling van 1847 in dat jaar voor het buitengewoon contingent ingelijfd werd; de derde wegens broederdienst vrijgesteld is; de vierde gedurende vijf jaren gediend heeft, en de vijfde, na drie jaren te hebben gediend, wegens lichaamsgebreken, gedurende de dienst ontstaan, ontslagen is;

dat Dirk Kriebel, in 1861 tijdelijk vrijgesteld, wegens het ontbreken van de gevorderde lengte, in 1861 vrijstelling vroeg, wegens broederdienst, op grond van art. 190 der wet van den 19den Augustus 1861 (Staatsblad n. 72);

dat zijn tweede broeder, overeenkomstig art. 15 der wet van den 6ten Januarij 1817 (Staatsblad n. 1), in 1847 ingelijfd werd voor het buitengewoon contingent, ter vervanging van eenen loteling van de liding van 1845, die bij het corps ontbrak, volgens art. 2 der wet van den 27sten April 1820 (Staatsblad n. 11), recht had op ontslag uit de dienst in het jaar 1850, in welk jaar de loteling, dien hij vervang, zijnen diensttijd zou hebben volbragt;

dat de wet hem dus slechts tot eene driejarige dienst verplichtte en hij in het jaar 1850, wegens het volbrengen van deze dienst is gepaspoorteerd;

dat volgens art. 50, 6°, der wet van den 19den Augustus 1861 (Staatsblad n. 72), vrijstelling wegens broederdienst wordt verleend, wanneer de broeder, na drie jaren bij de milisie te hebben gediend, ten gevolge van eene uitspraak van den militieraad of van Gedeputeerde Staten, uit de dienst is ontslagen;

dat de wet alhier in beginsel vaststelt, dat eene driejarige dienst bij de milisie van eenen loteling, die tot geene langere dienst was verplicht, voldoende is tot vrijstelling van zijnen broeder;

dat het onverschillig is, of de bepaling der dienst tot drie jaren een gevolg was van indijving, krachtens de vorige wetten, voor het buiten-

groot contingent ter vervanging van eenen ontbrekende, dan van eenen ontbrekende van den militieraad of Gedeputeerde Staten krachtens de tegenwoordige wet;

dat in beide gevallen de wet tot geene langere dienst verplichtte en aan de voorwaarde, om vrijstelling aan den broeder te kunnen verleenen, ook in het eerste geval voldaan is;

dat de heer de luitenant *Dirk Kriebel* ten gevolge der volbrachte vijfjarige dienst van zijn vriend en de volbrachte driejarige dienst van zijn vriend en vijf jaar broeder volgens 2, 5 en 6 van art. 50 der wet van den 19den Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), recht heeft op vrijstelling van de militie, en de uitspraak van Gedeputeerde Staten der provincie Noordholland, waarbij zijne door den militieraad gedane aanwijzing voor de dienst is gehandhaafd, alzoo strijdig is met de wet;

Gelet op art. 104 der militiewet,

Hebben goedgevonden en verstaan:

de uitspraak van Gedeputeerde Staten der provincie Noordholland van den 3den April 1862, n°. 9, voor zooveel betreft den loteling *Dirk Kriebel*, uit de gemeente Hoorn, te vernietigen en hem wegens broederdienst van de militie vrij te stellen.

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en te gelijk met het rapport van Onzen Minister, in de *Staats-courant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 22sten Mei 1863.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

WILLEM.

Bij Koninklijk besluit van 24 Mei, n°. 28, zijn verleend de volgende pensioenen, als aan:

NAAM.	QUALITEIT.	Bedrag van het pensioen.	Artt. der wet van den gden Mei 1846 (<i>Stabl.</i> n ^o . 24), in verband met de wet van den 3den Mei 1851 (<i>Stabl.</i> n ^o . 49), krachtens welke het pensioen is verleend.	Redenen van pensionering.
P. Vermaat,	ontvang. der dir. bel. en acc. te St. Maartensdijk,	f 1523	3 lit. a en 49	ouderd. en dienst.
W. A. van der Jagt Pz.,	hoofdcomm. bij het Departement van Financien,	1400	idem	idem
A. H. Elbers,	commies bij 's Rijks entrep. te Amsterdam,	400	idem	idem
M. J. Jantzen,	id. der 1ste klasse bij 's Rijks bel. te Amsterd.	432	idem	idem
W. de Visser,	ontvang. der dir. bel. in-, en uitg. regt. en acc. te Lochem,	1335	idem	idem
H. W. Siersma,	brievenbesteller aan het postk. te Leeuwarden,	218	5 en 43	ligchaamsgebrek.
P. S. Postma,	idem	157	idem	idem
A. Scholten,	commies der 1ste kl. bij 's Rijks bel. te Blijp,	344	idem	idem
J. Schellekens,	ontvanger der dir. bel. te Arnhem,	2183	idem	idem
H. M. Meysenheym,	commies der 2de klasse bij 's Rijks belasting. te Amsterdam,	638	idem	idem
J. C. A. van Ketel,	id. 3de kl. te Delft,	439	idem	idem
W. L. Jansen,	hoofdcomm. bij 's Rijks bel. te Posterholt,	455	idem	idem
G. Mulder,	commies der 2de kl. bij 's Rijks bel. te Katwijk,	413	idem	idem
J. Cretier,	meter en taxateur van den turf te Mijdrecht,	392	idem	idem
E. Krop, wed. van R. K. Steinvorte of Steinvorte,	in leven commies der 1ste kl. bij 's Rijks bel. te Oosterwolde,	117	50 en 51	verkregen regten.
M. J. de Feoz, wed. van W. W. van Rijs-eort,	in leven controleur bij 's Rijks belasting. te Rotterdam,	960	idem	idem
M. T. Reibestein, wed. van W. Domisse,	in leven stempelaar bij het algem. zegelkant. te 's Gravenhage,	210	idem	idem
J. J. baronesse Sloet van Westerholt, wed. van mr. J. W. baron Sloet van Oldruiten-borgh,	in leven verificateur der registratie van de 2de kl. te Vollenhove,	969	68	idem

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

Den 20sten dezer is door het Russische gouvernement de algemeene staatsbegroting voor het loopende jaar openbaar gemaakt, zoo als zij door den Keizer is vastgesteld. Zij is veel vollediger dan de eerste openbaar gemaakte staatsbegroting, die namelijk van het vorige jaar, en gaat vergezeld van uitvoerige toelichtingen, vooral betrekkelijk de groote en liberale hervormingen, die laatsielijk in het belastingstelsel en de administratie der financien van Rusland gebragt zijn, zoo als de opheffing van het uitsluitende regt des gouvernementes tot het vervaardigen en verkoopen van brandewijn, welk regt tot nog toe ten bate der schatkist voor zeer groote sommen gelds verpacht werd.

De vergelijking dezer staatsbegroting met de vorige, welke door de intusschen ingevoerde hervormingen bemoeijelijkt wordt, wijst eenige vermindering der inkomsten en der uitgaven aan. Volgens de begroting zou de dienst van dit jaar wederom, als die van het vorige, met een gering tekort sluiten, tot dekking waarvan eene kleine uitgifte van papiergeld zou toereikend zijn; doch bij de raming van het tekort kon niet op de uitwerkselen der Poolsche beroerten worden gerekend.

— Den 20sten dezer is te St. Petersburg van regeringswege het volgende berigt uit Wilna van dien eigen dag ter kennis des publieks gebragt: „De kolonel Puchwin heeft aan het hoofd van zijn detachement eene bende van twee honderd opstandelingen ontmoet in de wouden van Lhok; hij heeft dezelve geheel vernield zonder zelf eenen enkelen man te verliezen. Eene andere bende is nabij de boerenhoeve Mincz, in het gouvernement Kowno, door den kolonel Poltoratzki achterhaald; hij heeft haar aanmerkelijke verliezen toegebragt en al hare ammunitie

genomen. Den 18den Mei is door denzelfden kolonel nabij de boerenhoeve Lodz eene andere bende uiteen gejaagd; verscheiden opstandelingen zijn daarbij gesneuveld en gewond; terwijl onze troepen slechts éenen soldaat hebben verloren.”

De jongste berigten uit Warschau, afkomstig van de zijde der regering, verzekeren dat het in Podolien en in het gouvernement Kiew rustig was, en dat in de omstreken van Owracz, Radomyl en Shitomir, dat is langs de grensscheiding tusschen de Ukraine en Volhynie, de orde was hersteld na het verslaan van eenige oproerige benden, wier everschoot door de boeren vervolgd werd.

Volgens dezelfde berigten is den 21sten in het gouvernement Angustowo, in het noorden van het koninkrijk, eene bende opstandelingen geslagen, en hebben in den laatsten tijd ook weder in het zuidoosten van het koninkrijk gevechten plaats gehad; aldaar was den 19den eene afdeling van 3000 opstandelingen, onder het bevel van Lelewel en Zerwinki staande, door de troepen geslagen. Nader bij Warschau, en wel bij Wingzowno, was den 25sten eene bende van 600 opstandelingen geslagen.

Uit deze berigten ziet men, op welk uitgestrekt terrein de troepen, al is het dan ook telkens met voordeel, strijd voeren.

FRANKRIJK.

Zeven Fransche bisschoppen hebben zich gezamenlijk tot de kiezers gewend met eene openbare verklaring, tot opschrift hebbende: „Antwoord van verscheiden bisschoppen aan degenen die van hen raad voor de aanstaande verkiezingen hebben gevraagd.” Mgr. Dupanloup, de bisschop van Orleans, wordt voor den steller gehouden; waaraan het toe te schrijven is dat slechts zes van de Fransche bisschoppen met hem dat stuk hebben ondertekend, blijkt niet. Het denkbeeld om zich van de deelneming aan de verkiezingen te onthouden wordt daarin volstrekt verworpen, en aan alle katholiek-gezinde kiezers wordt het tot pligt gesteld hunne stem uit te brengen. Verder worden in het algemeen die kandidaten aanbevolen, welke de godsdienstvrijheid in Frankrijk en de wereldlijke onafhankelijkheid des Roomschen Stoels voorstaan.

De bedoelde godsdienstvrijheid bestaat in „vrijheid van onderwijs, vrijheid der gemoederen, vrijheid om zich tot het goede te vereenigen.”

Aangaande het tweede punt, de onafhankelijkheid des Roomschen Stoels, zeggen de praelaten, dat „de Paus en de bisschoppen der katholieke wereld eenstemmig de wereldlijke souvereiniteit van het zigtbare hoofd der kerk nuttig en onder de beschikkingen der Voorzienigheid noodzakelijk voor de godsdienst hebben verklaard, en dat deze verklaring ontegenzeggelijk eene beslissende uitspraak van het bevoegde gezag is.”

De Parysche *Union*, een van de hoofdorganen der koningsgezinde partij in Frankrijk, dat stuk vermeldende, zegt: „Deze uitnoodiging onzer eerwaardige herders aan de geloovigen, tot ondersteuning der kandidaten die de godsdienstvrijheid en de wereldlijke souvereiniteit van den Heiligen Stoel voorstaan, zal gewis ingang vinden. Wat ons betreft, wij hebben het reeds dadelijk gezegd, overal waar zich een candidaat voordoet, wiens verkiezing voor die beide groote en heilige belangen bevorderlijk zou zijn, zal hij bij onze vrienden de door de bisschoppen gevraagde ondersteuning vinden, en zulks onder een enkel beding, te weten dat de kandidaten, die zich voor de regten des Pausdoms en voor de vrijheid der kerk verklaren, niet regtstreeks vijandig zijn jegens onze politieke en maatschappelijke begrippen.”

Aan eenen anderen kant wordt door eenen warmen voorstander der liberale begrippen in een uit Parys aan de *Indépendance Belge* gericht schrijven gezegd: „Wat in het manifest der bisschoppen tot verdediging van 's Pausen wereldlijke magt wordt aangevoerd is weinig afdoende; maar het stuk is met uiterst groote bekwaamheid gesteld; zelfs belijdt het eene zekere middensoort van liberalismus, hetgeen een blijk is van vooruitgang bij onze hooge geestelijkheid. Men herkent daaraan de pen van den heer Dupanloup. Doch des te minder kan men zich weêrhouden van te vragen, waarom hij in geheel Frankrijk slechts de toetreding van zes van zijne ambtgenooten heeft kunnen verwerven.”

— De dezer dagen uit Frankrijk naar Mexico afgezonden versterkingen bestaan uit artillerie en ammunitie benevens vier of vijf honderd man troepen. Volgens een berigt van de *Indépendance Belge* zou het Fransche gouvernement niet ongeinzind zijn nog meer troepen naar Mexico te zenden, doch alleen in geval daarom aanzoek door den generaal Forey wier gedaan; zoodanig aanzoek was echter tot nog toe niet ontvangen.

ENGELAND.

De *Morning Post* van eergisteren valt het Russische gouvernement wederom heftig aan, in een hoofdartikel over de zaken van Polen. „Op dag — zegt dat orgaan van lord Palmerston — vernemen wij, dat de opstand veld wint; en bij de barbaarsche maatregelen van het Russische gouvernement heeft zulks niets bevreemdends. Welligt zal de opstand zich eerlang in het eigenlijke Rusland alom verbreiden, en uitloopen op eene volslagene omkeering der gansche maatschappij, uitwerkselen geen mensch zou kunnen vooruitzien.

„Intusschen wordt het vooruitzicht op eene nuttige tusschenkomst der diplomatie in de zaken van Polen met elken dag minder. De bewaakte bekomt zoo veel kracht en omvang, dat zij niet meer kan worden gekonst of in toom gehouden. De brand breidt zich zoo snel en geweldig uit, dat alle pogingen van buitenlandsche diplomaten nutteloos worden, en hare uitwerking verliezen. Wij kunnen niet anders doen, dan de gebeurtenissen aanzien en de groote ontkenning gade slaan; omtrent hare waarschijnlijken invloed op de zaken van het overige Europa kennen wij niet anders dan onbepaalde gissingen opperen.

„Doch het is niet mogelijk, dat zoo groote en zoo gewichtige gebeurtenissen plaats grijpen, zonder dat alleen reeds de mare daarvan uitwerkselen in de naburige landen hebbe. Reeds draagt zij kwade vruchten in Pruissen; de parlementaire crisis daar te lande, waardoor het Pruisische gouvernement weldra tot wanhopige stappen zal worden gedrongen, bedreigt Europa met verwikkelingen van uiterst bedenkelijken aard, den algemeenen vrede.”

— In het begin dezer week is te Londen de jaarlijksche vergadering gehouden van de Koninklijke Maatschappij voor de aardrijkskunde. De openingsrede berigtte de voorzitter, dat de dagboeken der reis der kapiteins Speke en Grant uit Afrika in Engeland waren ontvangen, en dat blijkens dezelve de bronnen van den Nijl in de daad door Engelsche reizigers ontdekt zijn. Met de oplossing van dat alom bekende

vraagstuk der aardrijkskunde zal echter, naar het voordeel der *Times*, althans naar het zich voor als nog laat aanzien, enkel voor 'smenschen westgerigheid, niet voor zijne praktische belangen, voor den handel bij voorbeeld of voor den landbouw, iets gewonnen zijn.

In eene eergisteren te Sheffield onder voorzitting van den burgermeester gehouden volksvergadering, alwaar omstreeks tien duizend personen waren vereenigd, is met eene overgrootte meerderheid van stemmen het volgende besluit genomen.

Naar het oordeel dezer meeting zou het Engelsche gouvernement voor de belangen van Engeland en van de wereld wel doen, indien het terstond met de groote mogendheden van Europa in onderhandelingen trad, ten einde te bewerken dat de onafhankelijkheid der geconfoedereerde staten van Noord-Amerika door haar erkend worde."

In plaats van dat besluit was door voorstanders van de afschaffing der slavernij de volgende verklaring voorgesteld: "De meeting betuigt hare bewondering voor de leervolle onzijdigheid, tot nog toe door het Engelsche gouvernement in acht genomen bij den verschrikkelijken oorlog, die thans op het vaste land van Amerika woedt, en hoopt dat de staatkunde van niet-tusschenkomst verder zal worden gevolgd."

Dit voorstel is met overgrootte meerderheid van stemmen verworpen.

VEREENIGDE STATEN.

Den 6den dezer, na de mislukte expeditie in Virginia, is door den generaal Hooker, den opperbevelhebber van het leger der Unie aan den Potomac, eene algemeene dagorder aan zijne troepen gerigt van dezen inhoud: "De generaal-majoor opperbevelhebber wenscht het leger geluk met hetgeen het in de laatste zeven dagen heeft verrigt. Heeft het niet alles, wat verwacht werd, volvoerd, de redenen daarvan zijn aan het leger wel bekend. Het is genoeg te zeggen dat die redenen van zulk eenen aard waren, dat zij niet konden worden vooruitgezien of verhoed door menschelijke schranderheid of met menschelijke krachten.

"Door den zuidelijken oever van den Rappahannock te verlaten, alvorens den vijand eenen algemeenen slag te hebben geleverd, heeft het leger wederom blij gegeven van zijn vertrouwen op zich zelf en van zijne getrouwheid aan de beginselen die het vertegenwoordigt.

"Door slag te leveren onder ongunstige omstandigheden zouden wij ontrouw zijn geweest aan den ons opgedragen plicht, aan ons zelve, aan onze zaak en aan ons land. Innig getrouw aan de Unie en bewust van zijne sterkte, zal het leger van den Potomac slag leveren of den slag weigeren, zoo dikwerf zulks door zijn belang of zijne eer vereischt wordt.

"Bij de saaiheid en heimelijkheid onzer bewegingen konden wij ongehinderd voorwaarts en over de rivier trekken; en bij onzen terugtocht heeft geen opstandeling zich verstoort ons te volgen. Wel mogen de gebeurtenissen der laatste week het hart van elken officier en soldaat van het leger met trots vervullen. Bij onzen vroeger behaalden roem hebben wij nieuwe lauweren gevoegd. Wij hebben lange marschen gedaan, zijn overgetrokken, hebben den vijand in zijne verschaningen overrompeld; en zoo dikwerf wij hebben gevochten, hebben wij zwaardere slagen toegebracht dan ontvangen. Wij hebben den vijand 15 vaandels benevens 7 stukken geschut ontnomen, 5000 krijgsgevangenen gemaakt, en 18000 man van des vijands keuroepen buiten gevecht gesteld.

"Zijne met eene groote hoeveelheid benodigdheden gevulde depôts hebben wij vernield, zijne communicatiemiddelen beschadigd, binnen de verschaningen zijner hoofdstad krijgsgevangenen gemaakt en zijn land met vuur bestreken. Het welk wordt veroorzaakt door de overwinning, die wij gemaakt zijn voor de heiligste zaak die ooit aan de beslissing van den dogen is onderworpen."

Aan de andere zijde is den 7den dezer door den generaal Lee, den opperbevelhebber van het leger der Confoederatie in Virginia, eene dagorder uitgevaardigd, waarbij hij zijne troepen geluk wenschte met de bij Chancellorsville op Hookers leger behaalde overwinning. Hij betuigde hun zijne tevredenheid over het heldhaftig gedrag der officieren en der soldaten, en vermaande hen om God, van wien de zege eeniglijk komt, te danken.

Het contrast tusschen de twee boven gemelde dagorders, die beide hoofdzakelijk dezelfde krijgsbedrijven betreffen, is te New-York niet onopgemerkt gebleven. Dezelve vergelijkende zegt de *World*, een van de groote dagbladen dier stad: "Menig dapper en bekwaam volk en leger treft het lot van te worden geslagen. Doch logenachtig, snoevend en oneerlijk te zijn waar de omstandigheden goede trouw, gelatenheid en blijmoedige plichtvervulling onder tegenspoeden eischen, dat is iets wat elke beschaafde natie der aarde tegen ons zal innemen.

"Geen eerlijk en weldenkend burger der Unie kan die twee dagorders vergelijken zonder harzeer en schaamte. De onbekwame lieden, die ons regeren en te gronde rigten, zijn ook buiten staat onze eer op te houden."

Daarentegen wordt door een ander dagblad herinnerd dat de generaal Halleck, die thans te Washington met de opperste leiding der krijgsbedrijven belast is, in zijn bekend leerboek der krijgskunde dit voorschrift geeft: "Ieder bekwaam aanvoerder moet zijne nederlagen als behaalde voordeelen voorstellen."

TELEGRAPHISCHE BERIGTEN.

PARIS, 28 Mei. Volgens den *Moniteur* hebben de Keizer en de Keizerin gisteren een bezoek van den Hertog van Brabant ontvangen.

WERNER, 27 Mei. De ministeriele *Generat-Correspondenz* zegt, dat zich ten aanzien van de Poolsche quaestie meerendeels geruststellende verschijnselen voordoen; dat in de laatste dagen niets is waargenomen wat grond tot beduchtheid zou kunnen geven, en dat de hoop op een regelmatig afloop van de Poolsche aangelegenheid niet geschokt is.

MADRID, 27 Mei. Het berigt, dat de minister van finantien zijn ontslag zou willen nemen, is onjuist.

TURYN, 26 Mei. De Kamer van Afgevaardigden is heden tot het vertrekken van haren voorzitter overgegaan. De heer Cassinis, de gewezen minister van justitie, welke van de zijde der regering voor die betrek-

king was aanbevolen, is met 166 van de 260 stemmen verkozen. De candidaat van de liberale opposanten bekwaam 48, en die van de demokratische oppositie 29 stemmen.

MARSEILLE, 27 Mei. Volgens berigten uit Rome van den 23sten had de Paus uit zijne bijzondere fondsen eene bijdrage van 100,000 franken geschonken tot den aanleg eener waterleiding ten behoeve van de stad Alatri, welke van drinkwater verstoken is.

Een zestigtal bisschoppen of administratoren van bisdommen in het Napelsche hebben geprotesteerd tegen het besluit, waarbij de openbaarmaking van Pauselijke beschikkingen zonder voorafgaande vergunning van de regering verboden wordt.

NEW YORK, 14 Mei. De uitvoer van paarden en oorlogsmaterieel is verboden. Naar verwacht wordt zou de generaal Lee spoedig eene aanvallende beweging ondernemen; de generaal Beauregard is met versterkingen te Richmond aangekomen. Men ziet binnen kort gewichtige veranderingen in het kabinet en onder de bevelhebbers van het leger te moeten.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot definitive vaststelling van hoofdstuk IX der Staatsbegroting voor 1868 voortgezet.

De Minister van Kolonien, zijne rede van gisteren vervolgende, sprak over het landelijk stelsel op Java, en trad daarbij in eene uitvoerige historische beschouwing omtrent dat stelsel, als ontstaan uit het contingentenstelsel der Oost-Indische Compagnie, naar de latere gebeurtenissen gewijzigd, en vervormd in het landelijk stelsel met al zijne misbruiken, vooral van de zijde der dessahooften, die hij in vele bijzonderheden aantoonde, de noodzakelijkheid betoogende om aan den verkeerden toestand ten deze een einde te maken, te meer omdat het aan de ambtenaren, bij behoud van het stelsel, onmogelijk was de ingezetenen tegen vele willekeurige handelingen te vrijwaren. Niet zoo zeer het cultuurstelsel achtte hij oorzaak geweest te zijn van vroeger voorgevallen rampen — dit kon in den tegenwoordigen toestand der maatschappij nog zeer goed blijven —; maar het landelijk stelsel was daarvan de oorzaak geweest, en de herziening daarvan zou strekken om art. 55 van het regeringsreglement te doen ophouden eene doode letter te zijn. Wel verre dat die herziening in den zin als hij en zijne medestanders bedoelden, gevaarlijk en nadeelig zou werken, had hij de innige overtuiging, dat zij zou medewerken om welvaart en tevredenheid te bevorderen, daar regt in plaats van willekeur zou treden.

Voorts bijzonderheden beantwoordende uit de redevoeringen van sommige sprekers, gaf hij den heer Gevers Deynoot, wiens taferel van den toestand van Java hij wel wat overdreven achtte, de verzekering, te zullen medewerken zoo veel als kon en noodig was tot verbetering van datgene, waarop deze gewezen had; vertrouwende hij hierin op de goede inzichten van den tegenwoordigen Gouverneur-Generaal. Hierbij behandelde hij tevens de verdere punten door denzelfden spreker opgegeven, inzonderheid de zaak der Molukken, van Sumatra, de verbetering te brengen in de bezoldiging der residenten in de buitenbezittingen, de afschaffing van cultuurprocenten, de tariefsherziening, enz.

De heeren van Bosse, van Mulken en Groen van Prinsterer beantwoordende, vond hij inzonderheid aanleiding in de rede van den laatste om zich in het breede te verdedigen tegen de beweringen van die zijde opgegeven, en zich tegen de door dezen geuite gevoelens te verzetten.

Aan het slot zijner uitvoerige rede gaf hij te kennen dat hij meende zijn stelsel duidelijk genoeg te hebben uiteengezet; maakte men uit al het gesprokene een geheel, dan zou men genoegzaam weten wat hij wilde en welken weg hij wenschte te betreden; zijn stelsel, dat door het tegenwoordig Kabinet gedeeld werd en dat hij plaatste tegenover dat zijner tegenstanders, wenschte hij met kennis van zaken en met openhartigheid beoordeeld te zien, ter voorbereiding van eenen staat van zaken, die leiden kon om zoo mogelijk tot eenstemmigheid, maar in allen gevalle tot eene beslissing te geraken over de wijze waarop Indie zal worden bestuurd, en te doen ophouden alle onzekerheid, die te dien aanzien reeds te lang had geheerscht.

Na de gewone pauze beantwoordde de Minister van Kolonien nog de opmerkingen van den heer van Nispen van Sevenaer, met betrekking tot het door dezen besproken onderwerp; waarna de heer Wintgens het woord voerde, die den Minister van Kolonien deed opmerken dat hij in zijne beschouwingen de behandeling van het punt omtrent den vrijen arbeid had ter zijde gelaten. Alleen had hij vernomen dat de Minister een ontwerp van cultuurnet opzemaakt had en, in afwachting van de beslissing, voornemens was verandering te brengen buiten de wet om in de bestaande regeling van contracten, hetgeen hij moest afkeuren. Voorts deed hij de voordeelen uitkomen welke door het tegenwoordige stelsel verkregen waren, en de onzekerheid welke uit het door de Regering voorgestane te verwachten waren.

De heer Groen van Prinsterer verdedigde zich tegen den aanval dien hij van de zijde des Ministers van Kolonien ondervonden had; ontkende een voorwendsel te willen zoeken om de begroting te kunnen verwerpen, en gaf op, onder welke voor hem deugdelijke voorwaarden hij en zijne geestverwanten een verbond in deze aangelegenheid met de conservatieve partij hadden gesloten; wees op het gevaar te verwachten uit eene te groote uitbreiding van het gemeen overleg over koloniale aangelegenheden; deed uitkomen dat de Minister in zijne rede de aandacht van de hoofdvraag had afgeleid; behandelde voorts de constitutionele quaestie met betrekking tot de verhouding van het ministerie tot de Eerste Kamer, waarop hij meende terug te moeten komen na de wijze waarop de Minister van Kolonien zich dienaangaande had uitgelaten.

De heer Mijer klaagde over het gebrek aan uiteenzetting van beginselen en van koloniaal regeringsbeleid in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag omtrent dit wets-ontwerp. Daar uit de door den Minister gehouden rede bleek dat deze de zienswijze van zijnen voorganger was toegedaan, moest hij zijne bevreesding doen kennen, dat de Minister, na de nederlaag van den vorigen Minister van Kolonien in de Eerste Kamer, in dit Kabinet was getreden. Daar hij niet verwachtte dat onder het beheer van dezen Minister de bestaande wetten eerlijk toegepast, maar veel eer dat zij verkracht zouden worden, zou hij zich tegen diens begroting verklaren. De door dezen Minister ontwikkelde denkbelden steunden naar zijne overtuiging op eene sociale

omwenteling, en werden gewraakt door de in het regeringsreglement vastgestelde beginselen, hetgeen tot groote bezwaren moest leiden, terwijl verbeteringen in het cultuurstelsel, die ook hij wenschte, op andere wijze, zonder ingrijping in de gemeentelijke huishouding, waren te verkrijgen. Zijns inziens zou het beste middel om het cultuurstelsel, dat de Minister beweerde te willen handhaven, op te lossen, bestaan in het volgen van den door dezen aangewezen weg. Hij toetste verder de zoo uitvoerig uiteengezette denkbeelden van den Minister van Kolonien omtrent de noodzakelijkheid der herziening van de bestaande verordeningen aangaande de landrente, verklaarde zich voor eene betere regeling zeer gestemd; maar wederlegde de inzichten des Ministers bij de bestrijding van dat stelsel aan den dag gelegd. Toejuichende de intrekking der voorgedragen cultuurnet, moest hij afkeuren het voornemen des Ministers, om in afwachting van de op een nader in te dienen ontwerp te nemen beslissing, bij Koninklijk besluit een der punten, buiten de wet, te regelen, namelijk de wijze van het sluiten van overeenkomsten omtrent cultuur-ondereemingen. Het cultuurstelsel in bijzonderheden nagaan, verdedigde hij de opvolgende besturen tegen de beschuldiging eener verkeerde toepassing daarvan, vergeleek dat stelsel met dat van vroegeren tijd, en eindigde met zijne gedachten te doen kennen over de door den Minister geopenbaarde gevoelens omtrent de verhouding van den Gouverneur-Generaal tot den Minister van Kolonien, waarmede hij zich niet kon vereenigen.

De heer Gevers Deynoot beantwoordde den Minister van Kolonien, en deed uitkomen, dat wat hij in zijne eerste rede had gezegd niet zoo sterk gekleurd was als de Minister had doen voorkomen. Tot staving van zijne meening omtrent den verachterden toestand der openbare werken haalde hij een officieel rapport aan, waardoor zijne voorstellingen bleken met de waarheid geheel overeen te stemmen, als ook wat door hem omtrent de opnemng der vaarwateren was in het midden gebragt, enz.

De heer van Nispen van Sevenaer behandelde de reeds door hem besproken kwestie over de vermoedelijke uitkomsten van individueel landbezit op Java. Uit den loop der beraadslagingen nam hij aanleiding om zijne vrees uit te drukken voor de rigting van den Minister in het koloniaal beleid, als zullende leiden tot eene te diepe ingrijping in de Javaansche huishouding en de bestaande orde van zaken, waartoe hij hem niet in de gelegenheid wilde stellen, weshalve hij tegen deze begroting zoustemmen.

De heer Godefrui verklaarde nog geene beslissing genomen te hebben omtrent de door hem uit te brengen stem. Hij wenschte vooraf te worden ingelicht of de Minister van Kolonien gezind was om van geene bestaande beginselen af te wijken, met name ten aanzien van het sluiten van overeenkomsten door tusschenkomst der dessahoofden, en van de herziening der landrente, zonder medewerking der wetgevende magt.

Op morgen zullen de beraadslagingen worden voortgezet.

De Minister van Buitenlandsche Zaken deed aan het einde der zitting voorlezing van de hem medegedeelde dépêche van de zijde van Rusland op de door hem ingeleverde nota in zake de Poolsche aangelegenheden, welk stuk zal worden gedrukt en aan de leden medegedeeld.

De Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot opheffing van het fonds van jagt en visscherij heeft daaromtrent haar eindverslag uitgebragt. De dag der behandeling zal nader bepaald worden.

De heer Dumbat heeft namens de Commissie van onderzoek van het verslag der Algemeene Rekenkamer over 1861 haar verslag uitgebragt. Omtrent de voorgestelde conclusie zal nader beslist worden.

Wij hebben de Javasche Couranten ontvangen, loopende tot den 15den April.

Bij besluit van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, van 1 April 1863, n°. 45, is eene commissie benoemd, bestaande uit: den procureur-generaal bij het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indie, als voorzitter,

den directeur van finantien;
den directeur der middelen en domeinen;
den resident van Batavia;
den heer T. Ament, gepensioneerd hoofdamtenaar;
den heer A. R. J. Cramerus, koopman;
den heer jhr. mr. F. Junius van Hemert, advocaat en procureur bij het Hooggeregtshof van Nederlandsch Indie; en
den heer C. T. Deeleman, civiel ingenieur, als leden, en
den assistent-resident voor de politie te Batavia, als secretaris;
met opdragt aan die commissie om een uitgewerkt plan voor de instelling en werking van gemeentebesturen op de hoofdplaatsen van Nederlandsch Indie te ontwerpen en der Regering aan te bieden.

Voorts had de Gouverneur-Generaal de volgende beschikkingen genomen:

(Javasche Courant van den 4den April.)

bij het civiel departement:

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 1sten onderwijzer bij de gouvernements eerste lagere school te Ambarawa F. W. S. von Staedel;

benoemd, tot 1sten commies bij de algemeene rekenkamer, de 2de commies bij dat college P. H. Leidelmeijer;

tot commies op het residentiekantoor te Pasoeroean, de 1ste klerk op dat kantoor C. W. Schaagen;

vergund, de uitoefening van het beroep van landmeter aan den oud-ingénieur der burgerlijke openbare werken W. F. Vogelzang, thans chef eener waterstaats-opname in Grobogan en Blora;

goedgekeurd, dat door den assistent-resident van Benkoelen is benoemd tot lid der subcommissie van onderwijs te Benkoelen J. C. Botter, ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuis-meester aldaar;

bij het militair departement:

ontslagen op verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, de 2de luitenant der infanterie R. A. C. van Doornum;

verleend een tweejarig verlof naar Nederland, aan den ridmeester van het regiment Oost-Indische cavalerie A. Koenen;

bij het wapen der infanterie, bevorderd tot majoor ter beschikking van den kommandant der troepen in de Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, de kapitein C. L. St. A. M. de Roy van Zuidewijn, van het 7de bataillon;

tot majoor, militairen kommandant, te Tjilatjap (Banjoemas), de kapitein A. Baasmakers, van het 8ste bataillon;

tot kapitein: bij het 2de bataillon, de 1ste luitenant L. F. Blasius, van het subsistenten-kader te Soerabaja;

bij het 3de bataillon, de 1ste luitenant-adjutant bij den kommandant der infanterie te Willem I, H. W. C. A. Thleme;

bij het 12de bataillon, de 1ste luitenant-adjutant B. P. Bruyn van Rozenburg, van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo, de 1ste luitenant-adjutant W. de Leon, van het 14de bataillon;

tot 1ste luitnants, bij het 12de bataillon, de 2de luitenant, P. van Drimmelen, van het bataillon;

bij het garnizoens-bataillon der Wester-afdeeling van Borneo, de 2de luitnants H. W. Genger en M. A. du Croo, van het 1ste en 2de bataillon;

bij het subsistenten-kader te Batavia, de 2de luitenant F. J. A. B. van Ende, van het 9de bataillon;

bij het subsistenten-kader te Samarang, de 2de luitenant J. F. H. Kleine, van het garnizoens-bataillon van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden;

benoemd, tot 2de luitnants: bij het 1ste bataillon, de sergeant A. Hekmeijer, van het bataillon;

bij het 2de bataillon, de sergeant J. Th. van Mourik en de fourrier E. von Schenek, beiden van het 8ste bataillon;

bij het 4de bataillon, de sergeant B. F. W. van Mourik, van het 8ste bataillon;

bij het 5de bataillon, de sergeant J. N. J. Ketelaar, van het 1ste bataillon;

bij het 11de bataillon, de sergeant-majoor J. de Frees, van het bataillon; geplaatst, bij het 15de bataillon, de majoor, militaire kommandant te Tjilatjap (Banjoemas) C. J. Riesz;

(Javasche Courant van den 8sten April.)

bij het civiel departement:

ontslagen, op verzoek, eervol, uit zijne betrekking, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de 8de commies op het residentiekantoor te Muntok (Banka) M. Fredrikz;

benoemd: tot controleur der 1ste klasse, toegevoegd aan den assistent-resident ter beschikking van den gouverneur der Moluksche eilanden: de benoemde controleur der 2de klasse bij het binnenlandsch bestuur in het gouvernement Celebes en onderhoorigheden jhr. W. C. F. Goldmann; tot 8den commies op het residentiekantoor te Muntok (Banka), de klerk bij de directie van finantien J. C. W. Kuhr;

bij het militair departement:

ontslagen, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, met behoud van recht op pensioen, de officier van gezondheid der 2de klasse B. H. Egberts bevorderd bij het wapen der artillerie (materieel) tot luitenant-kolonel de majoors A. J. Doorman, kommandant der artillerie van Sumatra's Westkust en onderhoorigheden, en J. D. Hoedt, inspecteur der buskruit-fabricatie, tevens belast met toezigt over de pyrotechnische werkplaats te Soerabaja, met bepaling, dat beiden ook als zoodanig in hunne tegenwoordige betrekking zullen blijven continueren, en laatstgenoemde bij zijn wapen gevoerd blijven à la suite;

tot majoor-kommandant der artillerie in de eerste militaire afdeeling op Java, de kapitein J. Seelig, van het personeel;

tot 1sten luitenant bij het regiment Oost-Indische cavalerie, de 2de luitenant-adjutant F. H. von Boddien, met bepaling, dat hij ook als zoodanig in zijne tegenwoordige betrekking zal continueren;

(Javasche Courant van den 11den April.)

bij het civiel departement:

verleend een eervol ontslag uit 's lands dienst, met behoud van recht op pensioen, aan den ontheven resident der Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, E. F. van Bentheim Teklenburg Rheda;

benoemd tot lid in den residentie-raad te Benkoelen J. C. Botter, ontvanger der inkomende en uitgaande regten, tevens haven- en pakhuis-meester ter gemelde plaatse;

toegevoegd, tijdelijk, aan den resident der Zuid- en Ooster-afdeeling van Borneo, ten einde op het residentie-bureau te Bandjarmasin te worden werkzaam gesteld, de ambtenaar op wachtgeld A. O. Burgemeester, laatstelijk commies-kashouder op Timor;

vergund, de uitoefening van het beroep van landmeter aan L. O. Kniphorst, controleur der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, en aan P. M. toe Water;

goedgekeurd, dat door den directeur der cultures bij de landelijke inkomsten en cultures is geplaatst, in de afdeeling Krawang, ter beschikking van den assistent-resident aldaar, de benoemde ambtenaar ter beschikking O. A. Burnaby Lautier;

bij de wees- en boedelkamer te Ternate, ontslagen, op verzoek, eervol, uit zijne betrekking van secretaris, C. G. J. van Renswoude, Duivenbode, onder dankbetuiging voor de door hem in die betrekking bewezen diensten;

benoemd, tot secretaris, W. Hendrik, klerk op het residentie-kantoor aldaar;

(Javasche Courant van den 15den April.)

bij het civiel departement:

ontslagen: eervol, uit hunne betrekkingen, wegens ziekte, onder toekenning van wachtgeld, de assistent-resident van Ambal (Bagelen) J. Schultze en de gezworen landmeter der 2de klasse bij het kadastraal bureau te Batavia, Th. W. Clignett;

• op verzoek, eervol, wegens ziekte, uit 's lands dienst, met behoud van recht op pensioen, de klerk ten burele van den fungerenden onderintendant der militaire administratie te Amboina, L. E. van Hoven;

verleend, een tweejarig verlof naar Nederland, wegens ziekte, aan den 2den onderwijzer aan de gouvernements lagere school te Soerabaja J. W. P. Rasens;

benoemd, tot assistent-resident van Mandheling en Ankola (residentie Tapanoli), de assistent-resident van Agam (residentie Padang Bovenlanden) S. Locker de Bruns;

tot assistent-resident van Agam (residentie Padangsche Bovenlanden) de controleur der 1ste klasse bij het binnenlandsch bestuur in de residentie Palembang J. A. N. W. Boghmans;

tot algemeenen pakhuismeester te Samarang, de pakhuismeester Pasoeroean J. R. W. Claassen;

tot pakhuismeester te Pasoeroean J. Zimmer, laatstelijk chef van het Oosterkwartier der Ommelanden van Batavia, onlangs van verlof naar Nederland teruggekeerd;

bij het entrepôt te Batavia, tot administrateur, tevens boekhouder F. G. Samuels, thans die betrekking vervullende;

tot commies-administrateur J. A. A. Hemler, thans die betrekking vervullende;
tot haven-, pakhuis- en zoutverkoopkhuismeester te Sambas (residentie Wester-afdeeling van Borneo) C. L. Brugman, laatstelijk civile concierge en bode ter algemeene secretaris, onlangs van verlof uit Nederland teruggekeerd;
Nederlandsche ingetrokken de aan J. J. C. Paap verleende admissie tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige praktijk in de residentie Tagal, magtiging verleend tot het uitreiken aan J. J. C. Paap van eene acte van toelating tot het uitoefenen van de genees-, heel- en verloskundige praktijk te Bangkalang (Madura), zijnde hij tevens belast met de waarneming van de civile geneeskundige dienst en het opzigt over de vaccine aldaar;

bij het militair departement:
ontslagen: uit Zr. Ms. militaire dienst, de kapitein der infanterie R. H. Rhode, thans op non-activiteit;
op verzoek, eervol, als adjudant bij het 7de bataillon infanterie de 1ste luitenant der Nederlandsche infanterie H. P. J. Hennus;
vergund, op verzoek, naar Nederland terug te keeren aan den bij het wapen der infanterie in Nederlandsch Indië gedetacheerden 1sten luitenant der Nederlandsche infanterie H. P. J. Hennus.

Door de hieronder genoemde autoriteiten zijn de volgende beschikkingen genomen:
door den directeur der producten en civile magazijnen, gedurende de maanden Februarij en Maart 1863, bij de afdeeling telegraphie ontslagen, op verzoek, eervol, van de waarneming der betrekking van leerling-telegraphist, de sergeant-majoor-schrijver der infanterie voor memorie C. P. Holst;

ontheven, van de verdere vervulling der betrekking van leerling-telegraphist te Soerabaja J. G. Doppert;
benoemd, tot leerling-telegraphist P. J. B. van Lelyveld, gepasporteerd sergeant der infanterie bij het Oost-Indisch leger, met bepaling, dat hij voorloopig werkzaam zal zijn bij het telegraafkantoor te Weltevreden;
door den directeur der cultures, gedurende de maand Maart 1863, bevorderd, tot opziener der 2de klasse bij de indigocultuur, de opziener der 3de klasse J. A. de Witt;
door den resident van Batavia, gedurende de maanden Februarij en Maart 1863, benoemd, tot adspirant-lichtopzigter bij den vuurtoren te Batavia L. B. C. van Rooijen.

Die couranten behelzen nog, onder meer, de volgende berigten:
BATAVIA, 11 April.

Ind- en Ooster-afdeeling van Borneo. — Per telegraaf via Soerabaja zijn de volgende berigten, loopende tot den 3den dezer, ontvangen:

In het district Margasari hebben de volgelingen van Goesti Kassar de kampong Padang Moening aangevallen en eenige der bewoners vermoord. Eenige opstandelingen onder Noro en Nahodin hebben in vereeniging met een veertigtal Passirezen getracht onrust te verwekken in Amoenthai, Tabalong en Balangan.

Een huis in de kampong Sikantong, waarin zich eene bende oproerlingen bevond, is door eene patrouille onder den luitenant Sellegier omsingeld geworden; twaalf opstandelingen, waaronder eenige van de belangrijkste, zijn gedood. Eenige anderen zijn verwond, en eenige van 100 man gestationeerd, om de kampong te bewaken.

De ons getrouwe Pangatoe-Bakar van Pramassan-Amandit is bij eenen aanval der opstandelingen op zijne kampong gesneuveld.

De kapitein Ghene heeft den vijand nit zijne versterkte stelling te Batoe-Lakki verdreven.

Praboe-Djaja, alias Goesti-Demang, heeft zich te Kendangan onderworpen.

Zr. Ms. stoomschip *Celebes*, bestemd om de werkzaamheden aan de hulp-benting aan de Teweh te beschermen, is beneden Moeara-Mantallat aan den grond geraakt.

De gouvernementstoomer *Boni*, waarop de waarnemend civile gezaghebber van de Kleine Dajak zich tot het doen eener inspectiereis in de Kapeas bevond, is ten gevolge van het lage water eveneens op het drooge geraakt.

Zr. Ms. stoomschip *de Vecht* is naar Poeloelaut vertrokken om de zeeroovers aldaar en langs de oostkust van Borneo zoo veel mogelijk afbreuk te doen.

Op den 1sten April jl. heeft een officier met 40 man post gevat te Tandjong-Selatan in de Tanahlaut, om de bevolking tegen de verwachting wordende aanvallen der zeeroovers te beschermen.

Een huis in de kampong Sikantong, waarin zich eene bende oproerlingen onder zekeren Soeran bevond, is door eene patrouille onder den luitenant Sellegier omsingeld geworden; twaalf opstandelingen, waaronder de aanvoerder, zijn bij die gelegenheid gedood, terwijl later nog zes personen ten gevolge van bekomen wonden zijn overleden. Aan onze zijde sneuvelde de bediende van den luitenant Sellegier en bekwamen drie militairen ligte verwondingen. De overhaaste vlucht des vijands in de wildernis belette aan de onzen de vervolging. Eenige geweren en andere wapens, benevens kruid en lood, werden buit gemaakt.

De bende van Kerta-Negara, die gedeeltelijk van het Alleijische naar Amandit was vertrokken, is den 28sten Februarij jl. op den Goenong-Mangasank slaags geweest met eene onzer bevolking-patrouilles en moest met achterlating van drie dooden en eenige wapens de vlucht nemen.

De zonen van Antasari, die hunnen geheelen aanhang hebben verloren, zijn naar de grenzen van het Koetische rijk getrokken en hebben zich aangesloten aan den nog weerspannigen Pangeran Nata van Koetei.

Volgens een bericht van Zr. Ms. consul generaal te TANGER, heeft de Sultan de oprigting toegestaan van een steenen hoofd te Saffee, hetgeen zeer door den handel gewenscht werd, uit hoofde der veelvuldige ongelukken veroorzaakt door de hevige branding op de kust aldaar.

Ter bestrijding der onkosten zal worden geheven een regt van zes okheals (ongeveer 1 franc) per ton gewigt der in- of uitgeladen wordende goederen.

Wordt de geheele lading gelost of ingenomen, zoo wordt betaald

overeenkomstig de geregistreerde tonnemaat van het schip. Is het schip aan verschillende personen geconsigneerd, dan zal elk pro rata betalen. De betaling geschiedt in goud of zilver naar een wisselkoers van 32 1/2 okheals per 5 francs.

Nog berigt de consul generaal te Tanger, dat door de regering aldaar een regt van twee dollars per cantar gelegd is op alle ruwe katoen, uitgevoerd uit Marocco, en zulks gedurende een jaar, na verloop van hetwelk nader zal worden bepaald welk regt zal worden geheven. Gedurende 1862 zijn 2 Nederlandsche schepen in Marokkaansche havens aangekomen.

WATERHOOGTE IN DE HOOFDEVIERTIEN.							
Mei.	Rivieren.	Waarneming-punten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren.	
			boven of beneden Amst. peil.	boven of beneden de nul der oude schaal.		gewassen.	gevallen.
28	BOVEN-REIJN	Koulen	+ 38.32	+ 2.47	8 ure	0.01	0.01
27	MAAS	Westerpoort	+ 8.54	+ 2.32	8 "	0.02	0.02
27	BOVEN-REIJN	Westerpoort	+ 8.52	+ 1.81	8 "	0.02	0.02
27	GEEDERSCHER IJSSSEL	Westerpoort	+ 8.99	+ 1.62	8 "	0.01	0.01
28		Maastricht (brug)	+ 42.58	+ 0.38	8 "	0.01	0.01
28	BOVEN-MAAS	Maastricht (hoofdschut)	+ 41.82	"	8 "	0.01	0.01
27		Graps	+ 5.54	+ 0.69	8 "	0.07	0.07
	NIEUWE MAAS	Brielle	"	"	u. m.	"	"
		H. W.	"	"	u. m.	"	"
		L. W.	"	"	u. m.	"	"

KONINKLIJKE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN.
De Afdeeling voor Wis- en Natuurkundige Wetenschappen zal eene gewone Vergadering houden op Zaterdag den 30sten Mei e. k., des middags ten twaalf ure, in het gebouw der Akademie (Trippenhuis) te Amsterdam.
W. VROLIK,
Secretaris der Natuurkundige Afdeeling.

ADVERTENTIE.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie Utrecht.
AANBESTEDING.
Op Zaterdag, den 6den Junij 1863, des namiddags ten 2 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 8ste district, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur, te Utrecht, worden Aanbesteed:
het leveren en plaatsen van meerpalen enz. langs de Koninklijke Vaart in de provincie Utrecht, en het maken van een houten wacht-huisje nabij Nieuwersluis.
Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.
Het Bestek ligt ter lezing aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Utrecht, te Utrecht, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.
Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur, Adspirant-Ingenieur en Opzigter van den Waterstaat J. van Dijk, alsmede bij den Rijks-havenmeester van Bevervoorde, allen te Utrecht woonachtig.
's Gravenhage, 15 Mei 1863.
Van wege den Minister,
De Secretaris-Generaal,
J. SCHRÖDER.

MINISTERIE VAN MARINE.
BERIGT AAN ZEEVARENDEN.
De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen van het Ministerie van Marine en Kolonien in Frankrijk, als:

1°. OOSTZEE.
Draailicht van Svalverort. (Rusland.)
Den 13den Mei 1863 zal het licht van den lichttoren van *Svalverort*, op het zuidelijk einde van het eiland *Osel*, gebluscht, en ten zelfden tijde een tijdelijk licht ontstoken worden op een nieuwen houten toren, 100 ellen (mètres) ten Zuiden W/Z O. van den ouden lichttoren gelegen.
Dit nieuwe licht zal een wit draailicht zijn, zichtbaar gedurende twee minuten en verduisterd gedurende ééne minuut; 32.8 ellen (mètres) hoog boven de oppervlakte der zee, en met een helderen dampkring op 15 Engelsche mijlen zichtbaar tusschen W. N. W. en O. N. O. door het Zuiden (miswijzend kompas).
De lichttoestel zal catoptriek of met metalen reflectors zijn.
De lichttoren staat op het zuidelijk einde van het eiland *Osel*, op 57° 54' 37" N. Breedte, en op 22° 4' 6" Lengte Oost van Greenwich.
2°. MIDDELLANDSCHE ZEE.
Licht met schitteringen op kaap Orso. (Westkust van Italie.)
Sedert het vorige jaar brandt een nieuw licht op een nieuwen toren op het uiteinde van kaap *Orso*, gelegen in het noordelijke deel van de Golf van *Salerno*, westkust van *Italie*.
Dat licht is doorgaande wit, om de 3 minuten afgewisseld door eene witte schittering; het staat 25 ellen (mètres) boven de oppervlakte der zee, en is met een helderen dampkring op 13 Engelsche mijlen zichtbaar van het Noorden, door het Westen en Zuiden, tot Oost.

Binnen de 8 minuten heeft men: 132 sekonden stilstaand licht, 21 sekonden verduistering, 6 sekonden schittering, 21 sekonden verduistering, en zoo vervolgens.

De lichttoestel is *dioptrisch* of *lenticulair*, van de 4de grootte.

De toren is gelegen:

op 40° 37' 58" N. Breedte, en
" 14° 40' 38" Lengte Oost van Greenwich.

Stilstaand licht op *Fuente*.

Zoomede brandt een *nieuw licht* op kaap *Fuente*, Zuidpunt der baai van *Raito*, 2 1/2 Engelsche mijl ten N. O. van kaap *Orso*, Golf van *Salerno*, westkust van *Italië*.

Dit licht is *stilstaand*, *wit*, 11,75 ellen (mètres) hoog boven de oppervlakte der zee en met een helderen dampkring zichtbaar op 9 Engelsche mijlen, lichtende den geheelen horizon, uitgezonderd tusschen het Noorden en Westen.

De lichttoestel is *dioptrisch* en van de 4de grootte.

's Gravenhage, den 8sten Mei 1863.

De Minister voornoemd,

W. J. C. HUYSSSEN VAN KATTENDIJK.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat ten gevolge van bevonden verschuring van gronden op de *Wester Schelde*, in de Noordgeul van het vaarwater van *Everingen* eene *witte ton* is bijgeplaatst, en wel tusschen de aldaar liggende *witte tonnen* n°. 2 en n°. 3, in de diepte van 3 1/2 vadem of 60 palmen.

Merken: De toren van *Oudelande* in de *hoeve van Everingen*;

De lichtopstand van *Borsselen* even zichtbaar buiten den hoek van *Ellewoutsdijk*.

's Gravenhage, den 22sten Mei 1863.

De Minister voornoemd,

W. J. C. HUYSSSEN VAN KATTENDIJK.

Staatsspoorwegen.

AANBESTEDING.

Op Donderdag, den 25sten Junij 1863, des namiddags ten 12 1/2 ure, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken, door de Commissie voor de Staatsspoorwegen, in een der lokalen van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het maken en leveren van honderd puntstukken van gegoten ijzer met glashande bovenvlakken.

De Besteding geschiedt bij enkele inschrijving, volgens art. 11 van het Bestek.

Het Bestek ligt van den 25sten Mei ter lezing in het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, in het lokaal der Ingenieurs in algemeene dienst bij de Staatsspoorwegen te 's Gravenhage, Raamstraat n°. 32, en in de lokalen van de Provinciale Besturen, en is voorts op franco aanvraag, tegen betaling der kosten, te bekomen bij den Boekhandelaar M. Nijhoff, Raamstraat, te 's Gravenhage, en door zijne tusschenkomst in de voornaamste gemeenten des Rijks.

Inlichtingen worden gegeven door de Ingenieurs in algemeene dienst bij de Staatsspoorwegen te 's Gravenhage.

's Gravenhage, den 8sten Mei 1863.

De Commissie voornoemd,

VAN MEURS, Voorzitter,

G. J. G. KLERCK, Secretaris.

Op Zaterdag, den 13den Junij 1863, des middags ten 12 ure, zal, door den ondergeteekende, ten behoeve van de Garnizoens-bakkerij te Groningen, ten zijnen Burele, onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog, in het openbaar worden Aanbesteed de leverantie van: drie Lasten Roode of Rijn-tarwe, wegende minstens 76 Ned. pond per Mud;

drie Lasten Poolse Tarwe, wegende minstens 76 Ned. pd. per Mud; een en een half Last Inlandsche of Pruisische Rogge, wegende minstens 72 Ned. pond per Mud.

De voorwaarden dezer aanbesteding liggen ter lezing op genoemd bureau, van des morgens tien tot twaalf ure.

De Omslag van het inschrijvingsbiljet en de in te zenden Monsters moeten van hetzelfde Merk voorzien zijn.

De Onder-Intendant der 2de klasse, belast met het toezigt over de Garnizoens-bakkerij,

DE HAART.

NEDERLANDSCHE HANDELMAATSCHAPPIJ.

Openbare aanbesteding, onder nadere goedkeuring van het Departement van Kolonien, in 4 perceelen, van: 120,000 stuks Koffijzakken.

De voorwaarden van levering, welke in geen geval den gegadigden zullen worden toegezonden, liggen ter inzage aan het Departement van Kolonien, aan het Koloniaal Magazijn te Amsterdam en op elken werkdag van 10 tot 3 ure ten kantore der Nederlandsche Handelsmaatschappij en van hare Agenten te Rotterdam, Dordrecht, Schiedam, a/d Helder, te Middelburg en te Nijverdal. Zij zijn voorts, zoolang de voorraad strekt, bij de Directie en hare Agenten verkrijgbaar tegen 25 cents voor elk exemplaar.

De inschrijvingsbiljetten, welke op de genoemde plaatsen te bekomen zijn, moeten op Vrijdag den 12den Junij e. k., des middags ten 12 ure, vrachtvrij (ongefrankeerde worden niet aangenomen) ingeleverd zijn aan het lokaal der Maatschappij te Amsterdam, waarna onmiddellijk tot de voorlopige toewijzing zal worden overgegaan.

Amsterdam, den 28sten Mei 1863.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

Bij Besluit van Meerderjarig-verklaring, door den Hoogen Raad verleend den 8sten Mei 1863, goedgekeurd bij Koninklijk besluit dd. 19 Mei 1863, n°. 87, geregistreerd te 's Gravenhage den 26sten Mei 1863, zijn aan *Johanna Ernestina de Bröder*, gedomicilieerd te Utrecht, gegeven

al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Art. 478 van het Burgerlijk Wetboek.

C. J. FRANÇOIS,

Procureur bij den Hoogen Raad.

Door den Hoogen Raad zijn op 1 Mei 1863 aan *Hyppoliet Daelman*, Zoon van wijlen *Jacobus Bernardus Daelman* en van *Maria Theresia de Jonghe*, wonende te Westdorpe, verleend Brieven van Meerderjarig-verklaring, goedgekeurd bij 's Konings besluit van 19 Mei 1863, n°. 67, geregistreerd 26 Mei 1863, welke hem geven al de Regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Art. 478 Burgerlijk Wetboek.

KRAIJENHOFF,

Procureur voor den Hoogen Raad.

CURATELE.

Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Deventer, gewezen den 20sten Mei 1863, is, ten verzoeken van *Hendrik Jan Aaftink*, Wever, wonende te Holten, zijne Zuster *Gerritina Aaftink*, zonder beroep, mede wonende te Holten, ter zake van krankzinnigheid onder Curatele gesteld.

Deventer, 26 Mei 1863.

[Kosteloos.]

Mr. R. E. NIEUWENHUIS, Procureur.

Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank te Deventer, gewezen den 20sten Mei 1863, is, ten verzoeken van *Jan Willem Nijland*, Timmerman, wonende te Deventer, zijne Zuster *Antonia Nijland*, zonder beroep, mede wonende te Deventer, ter zake van krankzinnigheid onder Curatele gesteld.

Deventer, 26 Mei 1863.

[Kosteloos.]

Mr. R. E. NIEUWENHUIS, Procureur.

Bij behoorlijk geregistreerde Acte, den 26sten Mei 1863 verleend voor het Kantongereg te Delft, heeft de Heer *Johannes Franciscus van Halderen*, wonende aldaar, Handligting verleend aan zijnen minderjarigen Zoon *Adrianus Johannes van Halderen*, tot de geheele omvangst en uitgave van en de beschikking over zijn inkomsten, het drijven van Handel in Tabak en Cigaren, en het sluiten van alle verbindtenissen daartoe betrekkelijk.

De Griffier van het Kantongereg te Delft,

C. G. E. GERLACH.

Bij onderhandsche Acte, in dato 20 Mei 1863, behoorlijk geregistreerd, hebben de Heeren *Marius Harger*, Koopman, en *Willem Hanckar* Molenaar, beiden wonende te Maastricht, eene Vennootschap aangegaan tot het uitoefenen eener Bakkerij *Systeem-Rolland*, eenen Molen te Explicteren, zoo voor eigen gebruik als voor anderen, benevens het Drijven van Handel in Granen en Meel, en voorts datgene wat er mede in verband staat, onder de Firma *Harger en Hanckar*, en zulks voor den tijd van tien achtereenvolgende jaren, te rekenen van 20 Mei 1863, voort onder bepaling, dat het beheer en de handteekening tot het uitoefenen der zaken van gemelde Firma aan beide Vennooten behoort.

Geschiedende deze bekendmaking volgens Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

De Erfgenamen of Regtverkregen hebbenden van wijlen *David Schippers*, of wel van *Willem Slingervoet*, *David Johanna Heytje*, *Sophia van Westrick*, *Maria Johanna Krijnsen*, Huisvrouw van *Bastiaan Jong*, *Suzanna Krijnsen*, *Dina Krijnsen* en *Johannes Eyn*, geleefd hebbende in 1788, worden opgeroepen ten Kantore van den Notaris *Schagen* te Leeuwen te Delft, om inlichtingen in hun belang te bekomen.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

DONDERDAG, 28 Mei 1863.

Amsterdam. — Slotkoersen.

	pCt.		pCt.	
NEDERL., Werk. Schuld.	2 1/2	63 3/4	PRUISSEN, Leening 1859.	5
Dito dito	3	75 7/8	OOSTENRIJK, Obl. Met.	5
Dito dito	4	99 3/4	Dito dito	2 1/2
O.-L. Leening	4	—	Dito dito zilveren	5
Amort. Syndicaat	3 1/2	92 1/4	Dito dito nationalen	5
Handelmaatschappij	4 1/2	147 3/4	Weener Bank-actien	—
SPANJE, Obligatien	2	47 7/8	Dito aandelen 1854	4
Dito binnenlandsche	3	50 13/16	Dito dito 1860	5
Amort. Schuld.	—	—	Dito dito 1858	—
Bew. coupons	—	12 1/2	VENEZUELA, Obligatien	3
PORTUGAL, Oblig. 1853.	3	48 1/4	Dito	1 1/2
Dito 1856/59	3	47 3/4	GRENADE, Dito	4 1/4
Dito 1862	3	—	Dito uitgestelde	1
RUSLAND, bij Hope 1798, ...	5	101	MEXICO, Dito	3
Dito 1828/29	5	—	ECUADOR, Dito	1
Dito Stieglitz 5deserie	5	88 11/16	ILLINOIS, Dito	7
Dito dito 6deserie	5	90 1/4	GRIEKENL., Dito 1824/25	5
bij Hope 1840	4	77 3/8	RUSLAND	3
Dito 1860	4 1/2	90 1/2	Dito 1862	5
Spoorweg aandelen.	—	203 1/2		

Londen, Consols.	—	Antwerpen, 4 1/2 pet. Belgie	100
Mexico	—	Oostenrijk Cred. actien	100
Parijs, Fr. rente	—	5 pet. Metalliek	—
Spanje	—	5 " Nationalen	—
Weenen, Metalliek	75.90	3 " Binnenl. Spanje	—
Dito nationalen	80.80	2 " Spanje	—
Wissel Londen.	111.20	Credit Gouthou.	—

PRIJZEN DER COUPONS.

Metalliek	f 25.60	Hamburg Russen	f 24.20
Dito Nationale	" 28.10	Russen in Z. R.	" 24.20
Divers. Eng. per L.	" 11.67	Poolse in Z. R.	" 24.20
3 1/2 Eng. Russ. per L.	" 11.70	Poolse Fl.	" 24.20
Fransche	" 55 1/2	Napelache	" 24.20
Belgische	" 55 1/2	Spaansche francs	" 24.20
Pruisische	" 34 1/2	Amerikaansche dollars	" 24.20